

INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

doc. RNDr. Ing. Roman Šperka, Ph.D.

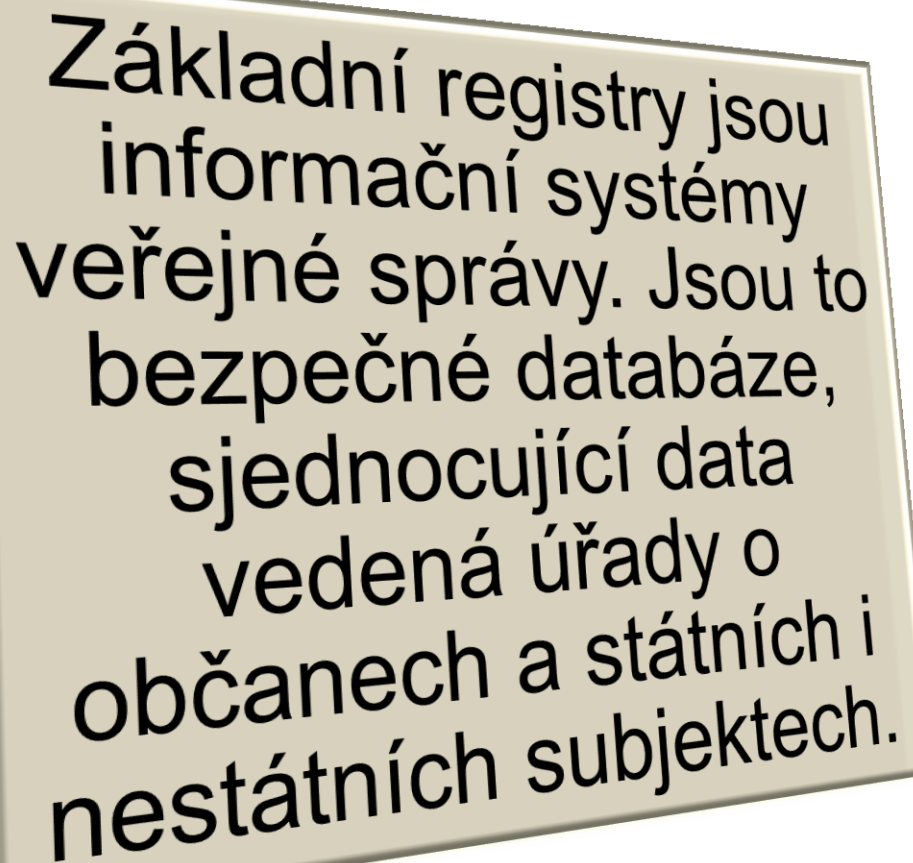
INFORMAČNÍ SYSTÉMY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Základní registry veřejné správy

Současný stav v oblasti dat VS

- některé často užívané údaje v informačních systémech veřejné správy (ISVS)
 - jsou získávány a vedeny duplicitně
 - nejsou konzistentní
 - mají rozdílnou kvalitu z hlediska přesnosti, aktuálnosti a úplnosti
- používané evidence jsou roztržštěné
- existují problémy s časovou synchronizací aktualizace užívaných údajů
- ISVS nejsou dostatečně integrovány, nespolupracují, a tím nelze zajistit efektivní sdílení dat
- občané jsou často nuceni opakovaně dokládat úřadům různé skutečnosti, které by si úřad mohl ověřit sám

Základní registry

Základní registry jsou informační systémy veřejné správy. Jsou to bezpečné databáze, sjednocující data vedená úřady o občanech a státních i nestátních subjektech.

Informační systém základních registrů

Sdílení dat mezi jednotlivými základními registry navzájem, základními registry a agendovými informačními systémy a agendovými informačními systémy navzájem a správa oprávnění přístupu k datům, popř. další činnosti jsou zajišťovány informačním systémem základních registrů, což je také informační systém veřejné správy.

Základní registry

- obsah základních registrů, informačního systému základních registrů a informačního systému územní identifikace vymezuje Zákon 111/2009 Sb., o základních registrech
- ten také stanovuje práva a povinnosti, které souvisejí s jejich vytvářením, užíváním a provozem
- registry můžeme chápat jako centrální databáze, které by měly sdružovat všechny podstatné informace o všech subjektech (občané, organizace) a objektech (pozemky, dopravní prostředky atd.), kterých se dotýká státní a veřejná správa. Jsou to nástroje, umožňující nabízet relevantní a nezpochybnitelná data, tzv. referenční údaje
- obsah registru tvoří údaje o objektech, které jsou v něm vedeny a jsou v něm vedeny referenční a ostatní údaje

Základní registry

- referenční údaje jsou povinně využívány dalšími informačními systémy veřejné správy
- práva k datům obsaženým v registru vykonává správce registru
- přístup orgánů veřejné moci (OVM) k referenčním údajům je možný pouze prostřednictvím:
 - registrovaných Agendových informačních systémů (tj. AIS majících certifikát pro komunikaci s ISZR vydaný SZR a disponujících oprávněními podle registrované agendy) - prostřednictvím volání služeb vnějšího rozhraní informačního systému základních registrů (ISZR)
 - datových schránek (na základě formuláře žádosti a formuláře odpovědi)
 - CzechPOINT (přes JIP KAAS, na základě formuláře žádosti a formuláře odpovědi)

Základní registry

Správce registru

- správce informačního systému, ve kterém je registr veden
- odpovídá za provoz a obsah registru
- aby registry plnily svou úlohu, musí být v elektronické podobě, snadno dosažitelné, ale naopak těžce zneužitelné

Provozovatel registru

- osoba, která bude pověřena technickým a organizačním zabezpečením provozu registru
- objekt je osoba, občan, věc, právo, nebo povinnost, o které jsou na základě zákona vedeny údaje v registru

Základní registry

Editor registru

- osoba výhradně oprávněná do registru zapisovat
- je to orgán veřejné moci, který je stanoven podle zákona upravujícího vedení příslušného základního registru

Navrhovatel změny dat v registru

- je osoba, která bude oprávněna navrhopvat změny v registru
- kontaktním místem registru má být místo odkud je možné provádět zápisy nebo změny v zápisu do registru

Původce dat

- osoba, která je ze zákona v konkrétním případě povinna oznámit změnu skutečností, uvedených v registru

Okruhy registrů ve veřejné správě

Základní registry

Referenční data

- údaje, které jsou o daném objektu v rámci veřejné správy jedinečné
- v případě vložení nového údaje bude třeba vytvořit i nový referenční údaj (identifikátor)
- v rámci registru není možné údaj smazat, lze pouze změnit jeho stav
- registry jsou řešeny tak, že všechna data, která byla do příslušného registru od jeho založení zadána, je možné zpětně vyhledat

Referenční vazby

- kódy nebo identifikátory, kterými se odkazujeme na referenční údaje v základních registrech

Referenční údaj

Referenční údaj je jedinečný a důvěryhodný údaj, vedený v příslušném základním registru veřejné správy, který je určen ke sdílení všemi relevantními ISVS podle jednoznačně stanovených pravidel.

Referenční údaj

- předáváním referenčních údajů do dalších informačních systémů veřejné správy bude dosažen soulad jejich obsahu v každém příslušném ISVS
- bude odstraněna nekonzistence dat i časový nesoulad z hlediska aktualizace
- jde cca o 120 nejdůležitějších osobních údajů, u kterých stát garantuje jejich platnost. Projekt byl oficiálně spuštěn 1. července 2012, jedná se o údaje o:
 - fyzických osobách vedené v Registru obyvatel (ROB)
 - právnických osobách vedené v Registru osob (ROS)
 - územních prvcích vedené v Registru územní identifikace (RÚIAN)
 - orgánech veřejné moci (OVM) a jejich rozhodnutích vedené v Registru práv a povinností (RPP)
 - seznam referenčních údajů lze nalézt na:
http://www.szrcr.cz/uploads/Dokumenty/Referencni_udaje_v_zakladnich_registrech_ze_111_2009.pdf

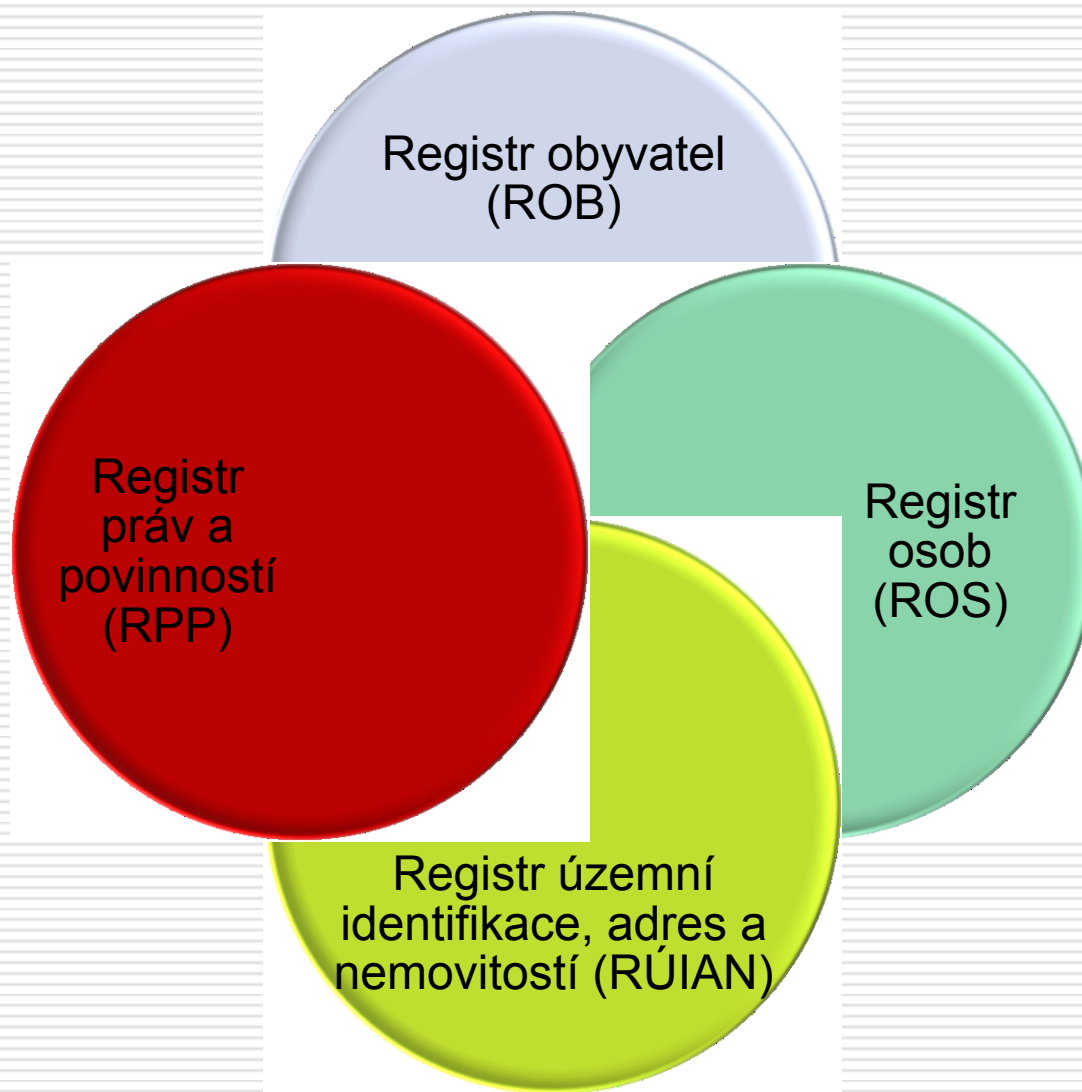
Správa základních registrů

Správa základních registrů zajišťuje, aby referenční údaje zapsané editory byly předávány prostřednictvím informačního systému základních registrů správcům základních registrů v nezměněné podobě.

Sama není oprávněna k přístupu k obsahu referenčních údajů obsažených v základních registrech.

V případě důvodné pochybnosti, že orgán veřejné moci neoprávněně přistupuje k osobním údajům, informuje neprodleně Úřad pro ochranu osobních údajů.

Soustava základních registrů veřejné správy

Registr obyvatel

- registr obyvatel obsahuje údaje o
 - všech občanech ČR
 - cizincích s povolením k pobytu v ČR
 - občanech jiných států, vedených v základních registrech
- referenční údaje Registru obyvatel:
 - identifikační a lokalizační údaje, vztahujících se k fyzickým osobám
- do Registru obyvatel budou automatizovaně přebírány také veškeré údaje, týkající se změn adres, např. změna názvu ulice či přečíslování domu
- základem je Informační systém evidence obyvatel, který je v působnosti Ministerstva vnitra - gestor, spolupracují MPSV a ČSÚ

Registr osob (hospodářských subjektů)

- registr osob obsahuje údaje o všech ekonomických subjektech v ČR, tedy o
 - všech právnických osobách
 - podnikajících fyzických osobách
 - organizačních složkách státu
 - organizačních složkách zahraničních právnických osob
- referenční údaje Registru osob:
 - identifikační a některé další základní údaje, vztahující se k osobám, vedeným v Registru osob
- registr osob bude automatizovaně přebírat změny příslušných údajů z ostatních základních registrů veřejné správy

- gestorem je Ministerstvo spravedlnosti, spolupracují ČSÚ a MPSV

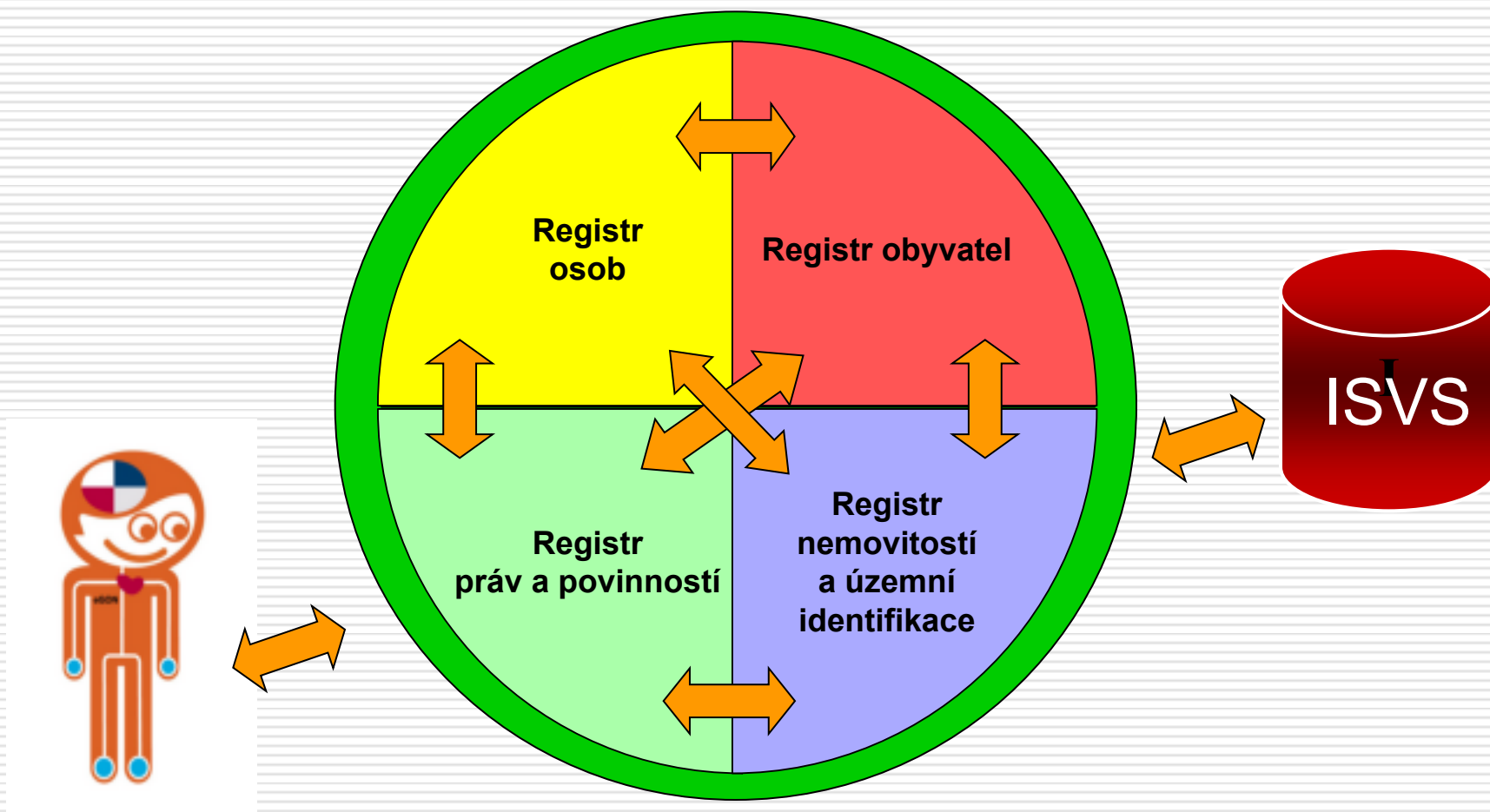
Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RUIAN)

- v RUIAN zachycuje a vede základní identifikační a lokalizační údaje, vztahující se ke sledovaným prvkům/objektům v území (linie, plochy, body) a vzájemné časové a územní vazby mezi těmito prvky
- referenční údaje RUIAN:
 - identifikační a lokalizační údaje, vztahující se k územním prvkům a územně - evidenčním jednotkám dle územně správního členění státu
- gestorem je Český úřad zeměměřický a katastrální,
- spolupracují MV, MŽP, MZe, MMR, orgány samosprávy

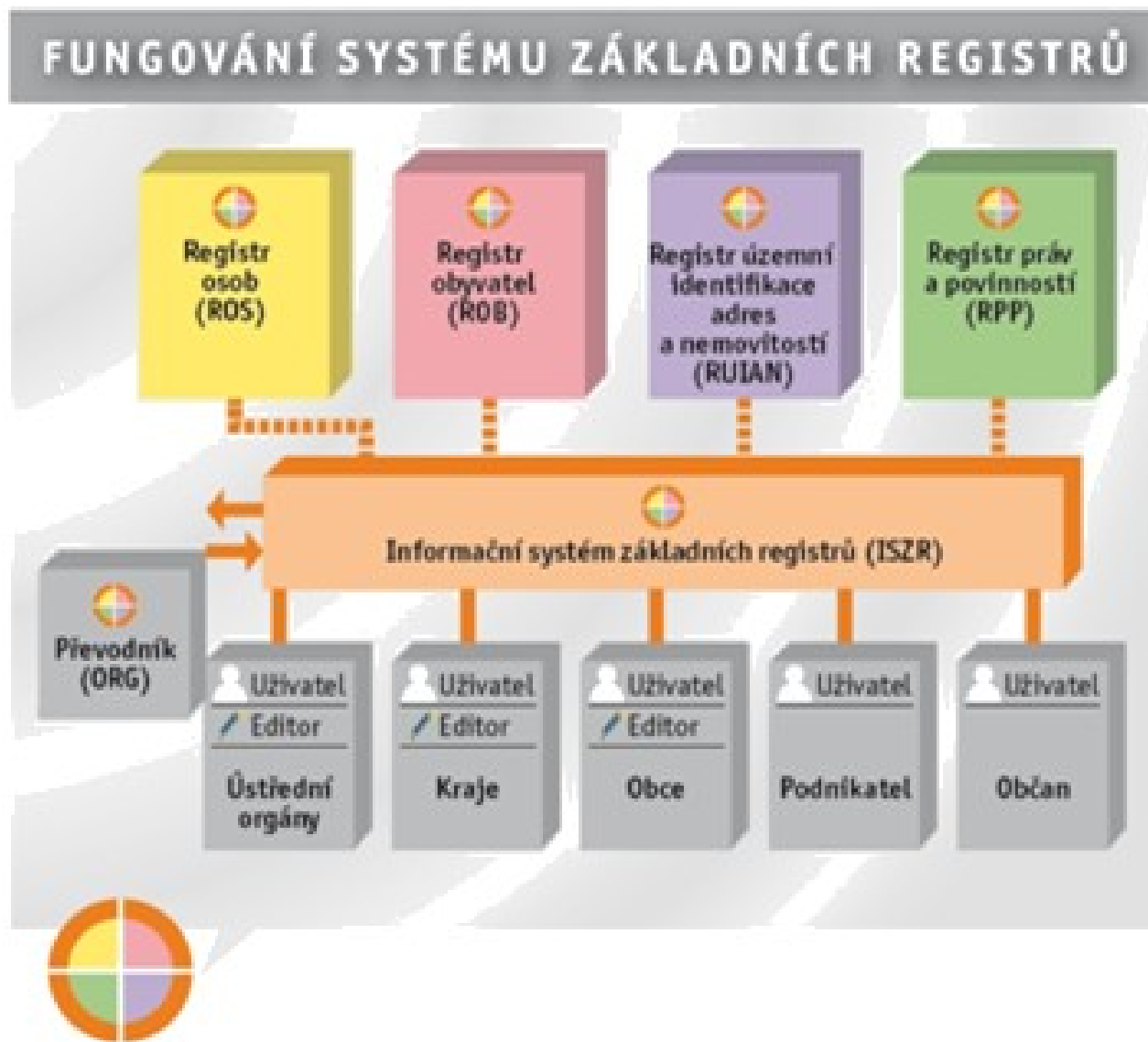
Registr práv a povinností

- Registr práv a povinností RPP uchovává informace obecně o právech a povinnostech veřejnosti (občanů, hospodářských subjektů) a orgánů veřejné moci, tedy o právech a povinnostech obyvatel i osob, na základě
 - právních předpisů
 - podzákonných norem
 - rozhodnutí samosprávních orgánů
 - rozhodnutí orgánů veřejné moci
 - smluv, zakládajících práva a povinnosti jak hospodářských subjektů, tak i veřejnosti a orgánů veřejné moci
- Gestorem je Ministerstvo vnitra, spolupracují
 - všechny ústřední správní úřady i orgány samosprávy

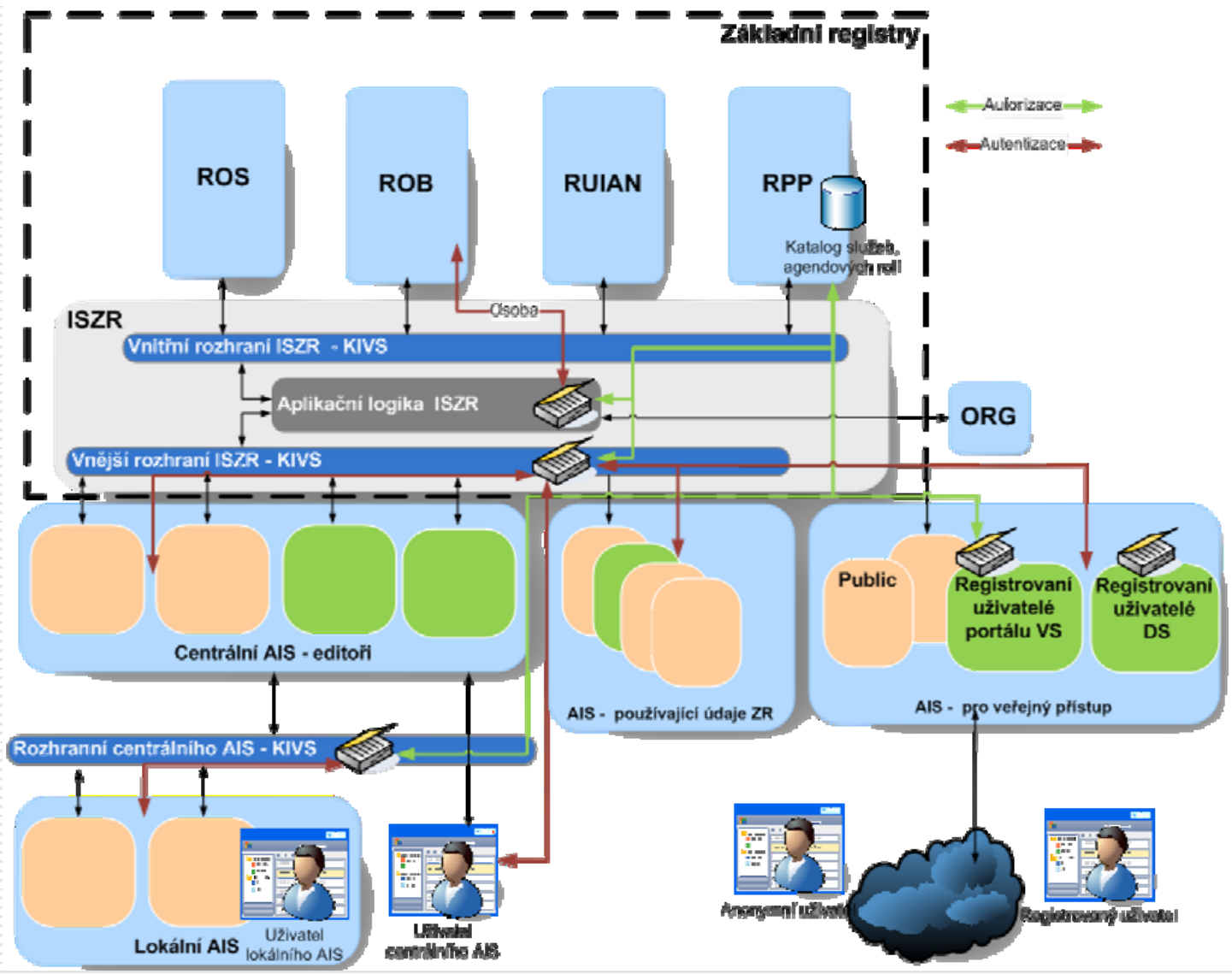
Komunikace mezi základními registry veřejné správy

Soustava základních registrů veřejné správy

Globální funkcionality systému Základních registrů

Komponenty systému základních registrů

Jednotlivé základní registry

- obsahují infrastrukturu pro uchovávání dat a komunikují s vnitřním rozhranním ISZR
- infrastruktura pro jednotlivé základní registry umístěna v různých fyzických lokalitách

Vnitřní rozhraní ISZR

- slouží k interní bezpečné komunikaci mezi jednotlivými komponentami systému základních registrů
- toto komunikační rozhraní je nedostupné mimo systém základních registrů
- poskytuje základní služby pro komunikaci logiky zpracování ISZR s jednotlivými základními registry a ORG.

Komponenty systému základních registrů

Aplikační logika ISZR

- zajišťuje výkonnou část ISZR
- z registru práv a povinností přebírá matice oprávnění, udržuje sadu povolených služeb a složených funkcí
- zajišťuje správu front zpráv
- zprostředkuje přepočet AIFO pro jednotlivé agendy prostřednictvím ORG.

Vnější rozhraní ISZR

- slouží k publikaci služeb základních registrů
- provádí primárně řízení vstupních a výstupních front, publikaci katalogu služeb základních registrů a předávání požadavků aplikační logice ISZR
- představuje základní bezpečnostní perimetr a jedinou spojnici mezi systémem základních registrů a vnějším světem.

Komponenty systému základních registrů

Centrální AIS (editoři)

- provádějí editační služby referenčních údajů
- zajišťují proces validace a přípravy referenčních údajů
- do systému základních registrů zasílají pouze platné údaje
- používají služby systému základních registrů pro čtení referenčních údajů
- mohou nabízet své služby, které poskytují údaje neuchovávané v základních registrech (historická data, atributy subjektů a objektů mimo rozsah udržovaný v základních registrech).

Lokální AIS

- poskytují uživatelské prostředí pro uživatele editorů základních registrů pro přípravu referenčních údajů
- se systémem základních registrů komunikují prostřednictvím centrálních AIS, kterým předávají údaje pro zápis do základních registrů nebo od nich přebírají údaje ze systému základních registrů

Komponenty systému základních registrů

Ostatní AIS

- používají služby systému základních registrů pro čtení referenčních údajů
- mohou nabízet své služby, které poskytují údaje neuchovávané v základních registrech (historická data, atributy subjektů a objektů mimo rozsah udržovaný v základních registrech).

AIS pro veřejný přístup

- používají omezenou množinu služeb systému základních registrů
- využívají pouze čtení referenčních údajů i nereferenčních kopií dat ze základních registrů.

Informační systém základních registrů

- ❑ v rámci systému fungují čtyři základní registry
- ❑ realizuje vazby mezi jednotlivými základními registry prostřednictvím svých služeb
- ❑ realizuje vazby mezi základními registry a agendovými informačními systémy prostřednictvím svých služeb
- ❑ zpřístupňuje referenční údaje obsažené v základních registrech v rozsahu oprávnění obsažených v registru práv a povinností
- ❑ vede záznamy o událostech souvisejících s provozováním informačního systému základních registrů
- ❑ zprostředkovává poskytování údajů dotčeným osobám

- ❑ gestorem je Ministerstvo vnitra

Převodník identifikátorů fyzických osob

ORG - převodník

- ❑ klíčový pro ochranu osobních údajů
- ❑ nahrazuje dosavadního používání rodného čísla jako univerzálního identifikátoru fyzické osoby systémem bezvýznamových identifikátorů
- ❑ identifikátory se pro jednotlivé agendy nebo skupiny agend liší, neumožní tak při znalosti jednoho identifikátoru vyhledávat údaje o fyzické osobě v agendě jiné
- ❑ jediným místem uložení všech identifikátorů je systém ORG, v tomto systému však nejsou uloženy žádné další údaje fyzických osob

Převodník identifikátorů fyzických osob

ORG - převodník

- ORG:
 - přiděluje zdrojové identifikátory fyzických osob (ZIFO)
 - generuje agendové identifikátory fyzických osoby (AIFO) pro cílové agendy,
 - zajišťuje převody agendových identifikátorů fyzických osob v systému základních registru,
 - převod mezi AIFO jedné agendy na AIFO jiné agendy dokáže jako jediný v celém systému základních registru,
 - mimo ZIFO a AIFO neobsahuje ORG žádné jiné osobní údaje,
 - komunikuje výhradně s IS základních registru (ISZR).
- díky převodníku už není možné získat o obyvateli informace prakticky z žádného informačního systému veřejné správy pouze se znalostí rodného čísla

Děkuji za pozornost.

Otázky?